

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 6.02.2026

Sayı: 628

10/3715

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler, Türkiye'nin yalnızca afet anındaki müdahale kapasitesini değil, aynı zamanda deprem öncesi hazırlık, kurumsal koordinasyon ve afet sonrası güvenlik mekanizmalarındaki ciddi eksiklikleri de tüm açıklığıyla ortaya koymuştur. Arama kurtarma faaliyetlerinin geç başlaması, lojistik ve ulaşım altyapısındaki yetersizlikler, merkezi idare ile yerel yönetimler arasındaki koordinasyon sorunları ve kamu otoritesinin afet bölgelerinde geç tesis edilmesi, yardım bekleyen binlerce vatandaşımızı doğrudan etkilemiştir.

Ülkemizin nüfusunun önemli bir bölümü, başta İstanbul olmak üzere deprem riski yüksek şehirlerimizde yaşamaktadır. Ancak en önemli önleyici tedbirlerden biri olan yapı stokunun iyileştirilmesi ve depreme dayanıklı hale getirilmesi konusunda şehirlerimiz ciddi biçimde yetersizdir. Bugün itibarıyla İstanbul'daki yapı stokunun yaklaşık yüzde 65-70'inin 2000 yılı öncesine ait olduğu ve bu yapıların önemli bir bölümünün depreme dayanıksız olduğu öngörülmektedir. Benzer bir tablo, yıkıcı deprem riski yüksek olan Tekirdağ için de geçerlidir. Tekirdağ'da yapı stokunun yüzde 50'den fazlasının 1999 Marmara Depremi öncesinde inşa edildiği bilinmektedir.

Öte yandan, şehirlerimizde afet sonrası kullanılmak üzere belirlenen toplanma alanlarının nüfus kapasitesine uygun biçimde tesis edilmesi gerekmektedir. Ancak birçok şehrimizde bu altyapının yetersiz olduğu, bazı bölgelerde ise toplanma alanlarının fiilen bulunmadığı görülmektedir.

Deprem sonrasında müdahalede yaşanan gecikmelerin ve eksikliklerin bedelini, 6 Şubat depremlerinde acı bir şekilde tecrübe ettik. EMASYA (Emniyet-Asayiş-Yardımlaşma) Protokolünün siyasi gerekçelerle iptal edilmesi, yeterli sayıda tecrübeli personelin sahada bulunmaması, ekipman yetersizlikleri ve iletişim altyapısındaki ciddi aksaklıklar, afet yönetimini zayıflatmış, bu ihmal zincirinin bedelini ise depremzedeler canlarıyla ödemek zorunda kalmıştır.

Deprem öncesinde alınması gereken önleyici ve yapısal tedbirlerin tespit edilmesi, deprem sonrasında müdahale kapasitesi ile süreç yönetiminin etkinliğinin değerlendirilmesi, depremzedelerin yaşanması olası bir kaos ortamında can ve mal güvenliklerini sağlayacak emniyet tedbirlerinin belirlenmesi, ihmal ve usulsüzlüklerin tespiti, 6 Şubat depremleri sonrasında kurularak çalışmalarını tamamlayan, Mayıs 2023'te hazırladığı raporda 165 tespit ve 295 tavsiyeye yer veren "Türkiye Büyük Millet Meclisi Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Sonuçlarının Tüm Yönleriyle Araştırılması, Depreme Dirençli Yapı Stokunun Oluşturulması Ve Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının Etkinliğinin Artırılması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu tespit ve tavsiyelerinin ne ölçüde hayata geçirildiğinin izlenmesi ve raporlanması amacıyla; Anayasamızın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Selcan TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

Tel: 0312 420 27 49 – 50

Fax: 0312 420 20 11

E-posta: selcan.hamsioglu@tbmm.gov.tr

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemizin yaklaşık yüzde 42'si birinci derece deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Bu gerçeklik, depremle birlikte yaşamayı öğrenmenin bir zorunluluk olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Ancak 6 Şubat depremleri, bu noktada ne denli geride olduğumuzu acı bir şekilde gözler önüne sermiştir. Deprem öncesinde "sağlam" raporu verilen binaların ve denetimlerden tam not aldığı belirtilen lüks rezidansların önemli bir bölümünün, meydana gelen yıkımla birlikte adeta mezara dönüştüğüne tanıklık edilmiştir.

Yapı stokunun yeni ve depreme dayanıklı hale getirilmesi, alınması gereken tedbirler içerisinde en önemli yere sahiptir. 6 Şubat depremlerinde, depreme dayanıklı olduğu varsayılan yeni yapılmış binaların dahi yıkıldığı görülmüştür. Bu durum, özellikle deprem riski yüksek şehirlerimiz öncelikli olmak üzere, yaşlı yapıların vatandaşlarımız mağdur edilmeden kentsel dönüşüme dahil edilmesinin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Halen ülkemizdeki yapı stokunun yarısından fazlasının 1999 Marmara Depremi öncesine ait olduğu bilinmektedir. Özellikle İstanbul gibi emlak piyasasının yüksek olduğu bölgelerde kentsel dönüşümün, risk haritaları yerine arsa maliyetleri temel alınarak planlanmaya çalışıldığı, buna bağlı olarak hemen hemen hiçbir deprem riski yüksek ilimizde dönüşüm sürecinin istenilen hızda ilerlemediği görülmektedir. Bu noktada, partiler üstü bir yaklaşımla belediyeler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı başta olmak üzere siyaset kurumu ve ilgili tüm paydaşların iş birliği içinde hareket etmesi, kentsel dönüşüm süreçlerinin deprem riski yüksek bölgeler öncelikli olmak üzere tamamlanması gerekmektedir.

Deprem sonrasında, yıkılmış binlerce bina ve geniş bir coğrafya ile eş zamanlı mücadele edilmek zorunda kalınmış; bazı enkazlara sistemli ilk müdahalenin günler sonra yapılabildiği görülmüştür. Bu süreçte önemli bir güç olan askeri personelin, EMASYA Protokolünün kaldırılmış olması ve talimat beklenmesi nedeniyle sahaya çıkmakta geç kalındığı kamuoyuna yansımıştır. Arama kurtarma çalışmalarında tecrübeli ve eğitilmiş personel yetersizliği ile ekipman eksikliği dikkat çekmiştir.

Depremzedeler için korunaklı alanların oluşturulması ve en azından düzenli bir şekilde beslenme ihtiyacının karşılanması amacıyla organizasyonlar yapılmaya çalışılırken, bazı yardım derneklerinin Türk Kızılay'ından çadırları ücret karşılığında temin edebildiği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra kamu kaynaklarının doğru ve verimli kullanımı ile bölgesel ihtiyaçlara göre dağıtım konusunda ciddi sorunlar yaşandığı, özellikle kırsal alanlara ve köylere erişimin, merkezlere kıyasla çok daha geç sağlandığı görülmüştür.

Afet sonrası süreçte depremzedelerin can ve mal güvenliğinin sağlanmasına yönelik emniyet tedbirlerinin yetersizliği de ciddi bir sorun alanı olarak ortaya çıkmıştır. Güvenlik boşlukları, hem insani yardım faaliyetlerini aksatmış hem de depremzedelerin kendilerini güvende hissetmelerini engellemiştir. Afet yönetiminin güvenlik boyutunun yeterince planlanmamış olması, kriz ortamını derinleştirmiştir. Deprem bölgelerinden gelen yağma ve hırsızlık haberleri, can ve mal güvenliğinin

SELCAN TAŞCI

Tekirdağ Milletvekili

sağlanması noktasında ciddi zaafı bulduğunu göstermiş, depremzedeler kalan eşyalarını koruyabilmek için günlerce enkaz başlarında nöbet tutmak zorunda kalmıştır.

Yaşanan afetlerin ardından ortaya çıkan belirsizlik ve koordinasyon eksikliklerinin, küresel suç örgütleri açısından bir "fırsat" olarak değerlendirilebildiği bilinmektedir. Bu süreçte depremzedelerin, özellikle de çocukların kaçınılma riskiyle karşı karşıya kaldığı yönündeki endişeler artmıştır. 6 Şubat depremlerinde bugün itibarıyla akıbeti kesin olarak tespit edilememiş çocukların bulunması, deprem sürecinde yayılan bir kısmı dezenformasyon olan ancak bir kısmı da kamuoyunda sorgulanması gereken çeşitli iddialar birlikte değerlendirildiğinde, güvenliği ve süreci eksiksiz şekilde yönetecek güçlü ve bütüncül bir mekanizmanın kurulmasının ne denli hayati olduğu ortaya çıkmaktadır.

6 Şubat depremlerinin hemen ardından kurulan Meclis Araştırma Komisyonunun yayımladığı raporun kapsamlı olduğu söylenebilir. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Komisyonlarının genellikle akademik ve nitelikli raporlar hazırlamasına rağmen, uygulama sürecinin takibi ve denetimi konusunda zayıf kaldığı görülmektedir. Bu denli hayati bir konuda, alınan kararların ve yapılan tespitlerin sürekliliğinin sağlanması ve etkili biçimde izlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Deprem öncesinde alınması gereken önleyici ve yapısal tedbirlerin tespit edilmesi, deprem sonrasında müdahale kapasitesi ile süreç yönetiminin etkinliğinin değerlendirilmesi, depremzedelerin yaşanması olası bir kaos ortamında can ve mal güvenliklerini sağlayacak emniyet tedbirlerinin belirlenmesi, ihmal ve usulsüzlüklerin tespiti, 6 Şubat depremleri sonrasında kurularak çalışmalarını tamamlayan, Mayıs 2023'te hazırladığı raporda 165 tespit ve 295 tavsiyeye yer veren "Türkiye Büyük Millet Meclisi Kahramanmaraş Merkezli Depremlerin Sonuçlarının Tüm Yönleriyle Araştırılması, Depreme Dirençli Yapı Stokunun Oluşturulması Ve Kentsel Dönüşüm Uygulamalarının Etkinliğinin Artırılması İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu tespit ve tavsiyelerinin ne ölçüde hayata geçirildiğinin izlenmesi ve raporlanması amacıyla; Anayasamızın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Berhanettin Kocaman	Meram	BKocaman
Selam Turboğlu	Bursa	_____
AYYIL NURİES TAZ	Adana	ayyil
Ridvan Altın	Çankaya	Ridvan
Hüseyin Korkmaz	İzmir	_____
Yüksel Arslan	Ankara	_____
Mehmet Akalın	Edirne	Mehmet
Metin Erpa	Muğla	Metin
Yavuz Aydın	Trebzon	_____
Erhan Bayar	İstanbul	ERHAN
Turan Yıldırım	Aktary	Turan
Bünye Kavuncu	İstanbul	_____
Hakkı Şeref Oğuz	Afyonkarahisar	_____
ERHAN USTA	Samsun	_____
Ahmet Esref FAKIBABA	Ankara	Ahmet Esref
A. Şefik Çirkin	Hatay	A. Şefik
Burak Akburak	İstanbul	B Akburak
M. Mustafa Gürbüz	G. Antep	_____
Yusuf Özlü	Denizli	_____
Şenol SUNAT	Mardin	_____